

Bevarandeplan för Natura 2000-området Kyrkbergstjärnen

Foto: Jonas Grahn

Fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-12
Namn och områdeskod: Kyrkbergstjärnen, SE0810373
Kommun: Storuman
Skyddsstatus: Natura 2000: Särskilt bevarandeområde (SAC)
Övrigt skydd: Saknas
Markägare: Sveaskog
Förvaltare: Länsstyrelsen Västerbotten
Areal: 6,6 ha

Karta

Kyrkbergstjärnen
Områdeskod: SE0810373
Kommun: Storuman
Area: 6,6 ha

Länsstyrelsen
Västerbotten

Gräns för Natura 2000-området

0 0,25 0,5
Kilometer

Natura 2000

Natura 2000 är EU:s nätverk av värdefulla naturområden med arter eller naturtyper som är särskilt skyddsvärda ur ett europeiskt perspektiv. I Sverige har vi ca 4 000 Natura 2000-områden varav ca 250 finns i Västerbottens län. För varje område finns naturtyper och/eller arter utpekade. Syftet med Natura 2000-området är att bidra till att de för området utpekade naturtyperna och arterna har gynnsam bevarandestatus i Sverige och EU, vilket innebär att de utpekade arternas och naturtypernas utbredningsområde, areal, populationsutveckling och andra kvaliteter finns och kan bevaras.

Bevarandeplan

För varje Natura 2000-område finns en bevarandeplan upprättad. Här beskrivs de utpekade naturtyperna och arterna, deras bevarandetilstånd i det specifika området, samt vilka bevarandemål som har satts upp för dem. Om åtgärder och skötsel krävs för att uppnå målen beskrivs de också. Bevarandeplanen fastställs av Länsstyrelsen.

Bevarandeplanen ska fungera som vägledning och stöd om någon form av exploatering blir aktuell. De naturvärden som finns i respektive Natura 2000-område får inte påverkas negativt och därför krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka bevarandevärdena i ett Natura 2000-område. Det gäller även åtgärder utanför Natura 2000-området om de riskerar att påverka områdets bevarandevärden. Detta regleras i miljöbalken 7 kap 28-29§§. Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsens miljöenhet före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Utpekade naturtyper enligt Art- och habitatdirektivet

7140 Öppna mossar och kärr	0,8 ha
7230 Rikkärr	0,1 ha
9050 Näringsrik granskog	0,2 ha
91D0 Skogsbevuxen myr	0,2 ha

Utpekade arter enligt Art- och habitatdirektivet

1013 Kalkkärrsgrynsnäcka
1972 Lappranunkel

Beskrivning av området

Kyrkbergstjärnen ligger cirka 3 mil nordväst om Storuman, 200 meter nordväst om vägskalet till Sandås. Området ligger nära väg E12 och utgörs av Kyrkbergstjärnen med omgivande myrmark. I områdets södra del i anslutning till tjärnens in och utlopp finns ett blött rikkärr. I rikkärrsvegetationen växer bland annat starr, snip och tuvsäv och här lever den sällsynta kalkkärrsgrynsnäckan. I området växer också lappranunkel. Utanför området öster om tjärnen har det nyligen avverkats, dock har en kantzon mot sjön lämnats.

Själva Kyrkbergstjärnen har klart, förmodligen källpåverkat vatten och är omgiven av gungflyartade stränder som också delvis har rikkärrskaraktär. Ädelfisk är utplanterad i sjön som i viss utsträckning används för sportfiske.

Bevarandesyfte

Det överordnande bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs Fågeldirektiv eller Art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är

det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden

Förekomsterna av kalkkärrsgrynsnäcka och lappranunkel samt miljöerna de lever i.

Motivering

Kalkkärrsgrynsnäcka är en sällsynt art knuten till opåverkade rikkärr. Lappranunkeln är ovanlig art som är beroende av en ostörd hydrologi.

Prioriterade åtgärder

Inga åtgärder är i dagsläget aktuella.

Beskrivning av utpekade naturtyper

7140 Öppna mossar och kärr

Naturtypen öppna mossar och kärr är brett definierad och inkluderar mossar och kärr som är plana, svagt välvda, eller sluttande. De ska vara öppna eller glest trädbevuxna och inte ha mer än 30 % kron-täckning.

Bevarandetillstånd idag
Bedöms vara gynnsamt.

Bevarandemål

Hydrologin spelar en mycket viktig roll och ska inte försämrans genom t.ex. dikning eller exploatering. Myrarnas struktur, funktion och typiska arter ska finnas kvar. Naturtypen ska vara fortsatt öppen. Arealen ska inte minska.

7230 Rikkärr

Som rikkärr klassas myrar och rika källmiljöer där pH-värdet i myren är vanligen 6 eller högre. Här finns en speciell flora och fauna som varierar med t.ex. krontäckningsgrad, kalkhalt och näringsförhållanden.

Bevarandetillstånd idag
Bedöms vara gynnsamt.

Bevarandemål

Hydrologin spelar en mycket viktig roll och ska inte påverkas genom t.ex. dikning, körskador eller exploatering. Kärrrets struktur, funktion och typiska arter ska finnas kvar. Naturtypen ska vara fortsatt öppen. Arealen ska inte minska.

9050 Näringsrik granskog

Den näringsrika granskogen finns oftast på basisk berggrund med rörligt markvatten. Fältskiktet är i huvudsak präglad av de näringsrika förhållandena och är ofta artrikt.

Bevarandetillstånd idag
Bedöms vara gynnsamt.

Bevarandemål

Naturtypen ska vara präglad av lång kontinuitet med träd i olika åldrar och dimensioner samt ett stort inslag av död och döende ved. Hydrologin ska förbli oförändrad för att näringsrikt, rörligt vatten ska fortsätta påverka naturtypen. Fältskiktet ska vara örtrikt och typiska arter ska förekomma. Arealen ska inte minska.

91D0 Skogsbevuxen myr

Naturtypen förekommer på fuktiga–blöta myrar med högt liggande grundvattenyta.

Bevarandetillstånd idag
Bedöms vara gynnsamt.

Bevarandemål

Naturtypen ska ha en naturlig hydrologi och hydrokemi utan påverkan från t.ex. dikningar eller körskador. Det ska finnas träd i olika åldrar och dimensioner och med inslag av död ved. Skogen ska präglas av naturlig dynamik utan påverkan från skogsbruk. Arealen ska inte minska.

Beskrivning av utpekade arter*1013 Kalkkärrsgrynsnäcka*

Kalkkärrsgrynsnäckan lever i öppna rikkärr, framförallt extremrikkärr. Arten förekommer även i kalkfuktängar och sällsynt i rikare stråk i mosselaggar och i gles sumpskog.

Bevarandetillstånd idag

Artens populationsstorlek är svår att övervaka, men den bör ha ett gynnsamt tillstånd så länge en god hydrologi upprätthålls och kärret inte växer igen.

Bevarandemål

Populationen i området ska vara livskraftig och inte minska i antal eller utbredning. Livsmiljön ska förbli gynnsam, med mossrika och ständigt fuktiga partier, gärna där det finns tuvor av axag eller lågväxta starr.

1972 Lappranunkel

Lappranunkel förekommer i fuktig till våt skogsmark eller bland videsnår. Arten kräver rörligt markvatten eller översilning. Den förekommer i myrkanter och tål avsevärd beskuggning men trivs bäst där videsnåren inte är för täta.

Bevarandetillstånd idag

Bedöms vara gynnsamt. Populationen är relativt stor.

Bevarandemål

Populationen i området ska vara livskraftig och inte minska i antal eller utbredning. Livsmiljön ska ha en opåverkad hydrologi och markskiktet ska inte vara alltför kraftigt solexponerat.

Hotbild

De utpekade bevarandevärdena är i stor utsträckning beroende av en ostörd hydrologi, och således utgör hydrologisk påverkan det största hotet mot området. Dikning eller terrängkörning på barmark eller på tunt snötäcke kan skada rikkärret. All avvattnings skapar igenväxningsprocesser som hotar områdets värden.

Området har med stor sannolikhet tidigare varit öppnare och utnyttjats för slätter, och kanske bete. Nu finns ingen sådan hävd och området har troligtvis därför växt igen något. Vattenståndsvariationer i sjön garanterar att området inte växer igen helt, och Länsstyrelsen bedömer att förutsättningarna för kalkkärrsgrynsnäcka inte påverkas nämnbart av frånvaro av hävd.

Avverkning eller andra skogsbruksåtgärder inom området skulle förstås innebära ett stort hot. Området ligger dock till stor del på blöt mark som bör ingå i den hänsyn som ska visas mot myrar och vattendrag.

Klimatförändringar riskerar på sikt att påverka nederbörd, temperatur, snötäcke osv. så mycket att vissa arter, artgrupper eller hela system minskar eller försvinner.

Övriga verksamheter och åtgärder som kan påverka områdets värden innefattar exploatering såsom väg- och anläggningsbyggen; täktverksamhet såsom berg- och torvtäkt; kalkning och gödning. Dessa och liknande verksamheter kan påverka området även om de bedrivs utanför områdets gränser, speciellt för ett så pass litet område som Kyrkbergstjärnen.

Bevarandeåtgärder

Skyddsåtgärder

En god hänsyn i skogsbruket mot sjön och kärret är nödvändig för att inte skada områdets värden. Kyrkbergstjärnen är ett Natura 2000-område och har det skydd enligt miljöbalken som gäller samtliga Natura 2000-områden i landet. Alla verksamheter och åtgärder, innanför och utanför området, som på ett betydande sätt kan påverka Natura 2000-området är tillståndspliktiga enligt 7 kap 28-29 §§ miljöbalken.

Kalkkärrsgrynsnäckan ingick i Åtgärdsprogrammet för bevarande av rikkärr som genomfördes 2006-2010. Lappranunkeln är fridlyst enligt miljöbalken 8 kap 1-2 §§ med stöd av 7 § Artskyddsförordningen (2007:845). Det är förbjudet att plocka, gräva upp eller på annat sätt skada fridlysta växter.

Skötselåtgärder

Inga åtgärder är i dagsläget aktuella.

Ytterligare information

På naturvardsverket.se kan du hitta mer information om Natura 2000.

I Naturvårdsverkets kartverktyg [Skyddad natur](#) kan du hitta kartmaterial och fakta om skyddade områden. Man kan ladda ner gränser och naturtypskartor (NNK) för alla eller enstaka områden.

I Skogsstyrelsens kartverktyg [Skogens pärlor](#) kan du bl.a. hitta information om skogar med höga naturvärden.